

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. Scotiae regina arctiori custodia mandatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Hoc nuncio Mariae reginae familia recreata, melius sperare coepit: sed ea spes non multo post in summum maerorem fuit conversa.

II. Elisabethae enim jussu Maria ab Amia Paulero Anno M. D. LXXXVI. die XI. Augusti, arctiori custodiae fuit inclusa. Unde quum paullo post ad venationem, qua plurimum delectabatur, profecta, & aliquanto celerius progressa esset, apud Paulerum tardiufcule subsequenter, quod eum praestolata non esset, sese excusavit. Ille comitem accepta excusatione, Nuncium ab Elisabethae regina, cum mandatis ad ipsam, adesse respondit: qui ex equo descendens Mariam sic affatus est: Elisabetham reginam satis mirari non posse, quod clandestina contra ipsam & regni statum consilia tractare non cesset: quod suis ipsa oculis viderit ac legerit. Quum ergo de ministris & domesticis quosdam in culpa esse non ignoret; non aegre ferre debere eorum seperationem. Reliqua ex Paulero intellecturam. Ad haec regina, Non primam, aiebat hanc esse calumniam, qua apud reginam traducta esset. Ab ejusmodi suspicione a praesenti in qua esset fortuna satis superque se purgari, etiam si singularis illa animi affectio atque observantia, qua semper ipsam prosequuta sit, ejusmodi conatus non inhibuisset. Sed facile videre se quid agatur. Perenti cum Navio secretario suo colloquium, non solum illud denegatum fuit, sed ministri plerique aut vi ab ea distracti, & in diversas custodias abducti, aut alius alio hinc inde dispersi sunt. Paulerum deinde aliam viam ingressum, regina quonam ipsam abduceret rogat. Quum ille in multo commodiore locum dixisset, regina, Ego, inquit, moriar potius, aut ad eum unde egressa sum locum redibo. Statimque ex equo desiliens, quum pedibus aegre incederet, pedissequa sustentante gressum adjuvabat. Tum ad Paulerum conversa, inter lachrymas & singultus, Turpe aiebat & indignum esse, liberam & exteram Principem feminam hoc modo tractari. Comitatum sibi adjunctum latrone potius quam regina dignum. Reginam se quoque esse, nec minus illustri familia prognatam quam Elisabetham: quam in se multo aequiorem esse sciret, sed a Consiliariis utriusque male volentibus seduci. Viderent ergo quid agerent, & ad quorum injuriam ista pertinerent: quam sine dubio aliquis exterorum Principum esset vindicaturus. Tandem quum frustra haec a se dici videret, Paulerum rogat, cujus jussu ita secum age-

retur: Ille Elisabethae jussu respondit, prolatis literis, quibus ei mandabatur ut Mariam in arctiorem deduceret locum, addita quanta opus esset custodia, donec aliud ipsa fieri juberet. Tum Maria exclamans,

Hac, inquit, dextra fidesque est?

Sic nos in scepra reponis?

Quum hoc modo fortunam suam aliquamdiu deplorasset, tandem appetente jam nocte, equum rursus conscendit; Tiqueshallam, in Walteri Aschamiae res deducta: Paulerus vero missis aliquot de suis, omnes Mariae ministros & domesticos in custodiam dari, omniaque conclavia, arcae & chartophylacia obsignari jubet: qua postea a duobus reginae consiliariis aperta ac provoluta sunt, atque inde tres corbes chartarum pleni asportati. Haec XVIII. Augusti facta sunt. Decem diebus post Maria Chartelaium deducitur, magnum cum comitatu. Ibi quum esset, Paulerus die quodam Mariae nunciari jubet, habere se pauca quae cum ipsa loqui vellet. Morbum excusantem nihilominus adit, & argentum atque aurum quod penes se haberet, consignari sibi petit: quippe famam spargi multos pecunia ab ipsa ad prodicionem subornari, & ad rebellionem excitari. Illa calumniae hujus atrocitate vehementer offensa, licet diligenter admodum se purgaret, impetrare tamen non potuit, quominus omnis ipsi thesaurus fuerit ablatus, etiam ea quae ad sumtus funebres illa destinata. Detrahitur ei tum quoque omne fere fuit ministerium, ac pauci tamen necessarii tantum relictis. Non multo post idem Paulerus iterum reginam adit, & argentorum crimum a diversis insimuletur ostendit; imprimis Babingtonium quendam confessum esse, sex viros a se subornatos qui Elisabethae occidendae partes susceperint; quae de patratâ conjurati iniectione in proxima horrea igne, omnibus ad incendium restringendum accurrentibus, Paulerum cum uxore & familia occidere, & Mariam a custodia educere ac reginam proclamare constituerent: & ad eam tuto deducendam equites aliquot in propinquo collocandos. Maria insignem hanc adversariorum mentendi libidinem demirata, iterum diligenter se purgat, de Babingtonio imprimis, quem sibi notum quidem esse jurabat: addens nihil hactenus insidiosae aut proditoriae a se contra reginam tentatum, sed varias etiam machinationes contra eandem detectas. Aliquanto post Paulerus aere in salubrem causatus, reginam monet, sibi ejus aliò

aliò deducendæ negotium datum esse. Inde ergo xx. Septembris digressa, quum Bortonium pervenisset, rursus à Nobili quodam ab Elisabetha misso, qui secretum cum ea petierat colloquium, de eo ipso quo antea à Paulero monetur, quod nimirum contra reginam secreta consilia injisset. Sed illa multis adductis argumentis innocentiam suam non minus quam adversariorum malitiam manifeste demonstravit.

III. [a] Octobris Calendis Paulerus Mariam reginam certiore facit, Elisabetham de iis quæ ipsa ad objecta respondisset edoctam, vehementer admirari quod nihil eorum, de quorum tamen veritate satis superque constaret, fateretur. Quare è Consiliariis suis mittere aliquos decrevisse, qui ipsam interrogent. Tum Maria non modo nullum timorem, sed lætitiæ potius vultu testata, quidquid futurum sit, æqui bonique facturam se respondit. Post XI. Octobris Judices ab Elisabetha delegati Fodringamum (id arci nomen est, ubi captiva asservabatur) venerunt: quorum nomina statim Mariæ reginæ sunt edita. Erant vero Thomas Bromleius regni Cancellarius, Gulielmus Buchorhtus regni thesaurarius, Eduardus Comes Oxoniensis magnus Cubicularius, Georgius Comes Sarisburiensis regni Marescallus & supremus Justitiarius, Henricus Comes Derbiensis, Gulielmus Comes Vigoniensis, Eduardus Comes Rutlandiæ, Georgius Cumbriæ Comes, Ambrosius Comes Varvicensis, Henricus Comes Lincolnensis, Antonius Montis acuti Vicecomes, Eduardus Savagius, Eduardus Morlaus, Eduardus Straffordius, Arturus Greius Viltoniensis, & alii, numero triginta quattuor. Hi quum in sacello arcis ad audiendam concionem convenissent, interea ad Mariam litteras ab Elisabetha sine ulla honoris aut amicitia præfatione scriptas mittunt, quibus significabat: Quandoquidem ea quæ certo sibi comperta essent, negare persisteret, tum etiam ullius iudicio submittere se recusaret; Proceres quosdam, Consiliarios & Jurisconsultos ab se delegatos: qui in omnia diligenter inquirerent, & secundum leges pronunciant. Quum ergo in regno ipse iam sit, legibus quoque ejusdem subiectam esse. Ad hæc Maria pro solita animi magnitudine respondit, Nullam agnoscere se Elisabethæ aut ejusquam alterius imperium. Scriptas illas litteras esse tamquam ad subditam: se vero non minus quam Elisabetham reginam esse; & regis filiam & Elisabethæ proxima cognatione junctam. In Angliam venisse Elisabethæ pro-

missis illectam, at præter jus omne custodia inclutam. Multa in se crimina ab adversariis conficta esse, illud in primis quod contra vitam reginæ aliquid machinata fuerit, quod falsum esse liquido sit demonstratura.

IV. [b] Hæc agebantur in spaciofo quodam concinaculo, quod non procul à reginæ conclavi distabat. Ad parietem Judices delegati sedebant; in medio vero mensæ quædam collocata erant; sic denique locus inclusus, ut præter Commissarios nemo intrare posset. Quum delegati ingressi essent regina quoque intravit, velum capite ferens, & talarum tunicam induta, cujus oblongum syrma pedisse qua ferebat. In sella holoserico strata collocatam præregali Satellitio, puella quædam è gynæceo, aulæ præfectus, medicus, & alia ministeria circumstant. Ibi Cancellarius longam exorsus orationem causam ejus conventus exposuit, ut nimirum eorum quorum Mariæ rea diceretur, & in primis quod contra Elisabethæ reginæ vitam & statum aliquid molita esset, veritas inquireretur. Id dum fieret, reginæ quæcunq; posset ad sui defensionem conquiriti ac proferendi facultatem concedi. Deinde ad reginam conversus, rogat eam ut commissionis & mandatorum sibi datorum tenorem cognoscere velit. Tum illa multis itidem exposuit, quomodo in Angliam olim venerit, ut promissis sibi à regina auxiliis in recuperando regno uteretur: Sed non modo spe & promissis esse frustratam, verum etiam contra omne jus jam totos septemdecim annos in custodia asservari. Liberam se nihilominus & supremi juris esse Principem; nec delegatos illos aut quemcumque alium pro iudicibus agnoscere. Et licet coram illis comparuerit, non tamen hoc vel ad suum vel ad filii aut regni sui præjudicium pertinere debere: quum id eo tantum fecerit, ut toti Mundo innocentiam suam testatam faceret. Ibi Cancellarius ullam Mariæ ab Elisabetha promissum esse auxilium negavit: addens, protestationem illam frustra interponi, nec quidquam supremo Elisabethæ juri & Majestati derogare. Quum enim talis in Anglia criminis se ream fecerit, merito etiam legibus ejusdem esse subiectam. Inde jubente Cancellario Mandati formula lecta est: quam quum Maria pro legitima se non agnoscere dixisset, Procurator Fiscalis illius æquitatem & jus reginæ Elisabethæ multis demonstrare conatus est. Inde ad ipsum crimen ventum: cujus probationes

[a] Maria à delegatis interrogatur. [b] Quibus de rebus Maria accusata fuerit, & quid responderit.